

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 20. maj 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Cathrine Hjortdam
Sagsnr.: 2025-05373
Dok.: 3721852

**Besvarelse af spørgsmål nr. 5 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende
forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. og
retsplejeloven (Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige
Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale m.v.)
(L 219)**

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 5 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. og retsplejeloven (Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale m.v.) (L 219), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. maj 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 5 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. og retsplejeloven (Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale m.v.) (L 219):

”Vil ministeren yde teknisk bistand til et ændringsforslag, som fører til, at der skal indhentes en retskendelse, før politiet kan inddrage passet i borgerens hjem, bil m.v.?”

Svar:

1. Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.1.2, er det Justitsministeriets opfattelse, at politiet allerede i dag fysisk kan inddrage et udstedt pas, når politiet efter paslovens § 2, stk. 1, træffer afgørelse om inddragelse af et allerede udstedt pas. Endvidere vil politiet allerede i dag kunne håndhæve regler om pasinddragelse i tilfælde, hvor grundlaget for udstedelsen ikke længere består, eller hvis passet er uretmæssigt udstedt.

Rigspolitiet har imidlertid oplyst, at det efter Rigspolitiets opfattelse vil være hensigtsmæssigt med større klarhed over de retlige rammer i forbindelse med politiets opgaver i forhold til at inddrage pas.

Justitsministeriet har i den forbindelse bl.a. fundet, at der bør fastsættes klare rammer for politiets muligheder for at foretage visse indgreb for at håndhæve politiets afgørelser om inddragelse af pas efter paslovens § 2, stk. 1, og afgørelser, hvorefter grundlaget for udstedelse af passet er bortfaldet, eller hvor passet har været uretmæssigt udstedt efter paslovens § 2, stk. 2. Justitsministeriet og Rigspolitiet har i relation hertil vurderet, at en adgang til at foretage visse indgreb som f.eks. visitation eller husundersøgelse, når det af politiet vurderes at være nødvendigt, vil være et effektivt middel til at håndhæve en afgørelse om inddragelse af et pas.

Med lovforslagets § 1, nr. 3, lægges der derfor op til at indføre hjemmel til, at politiet, hvis det skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage et pas efter paslovens § 2, stk. 1 eller 2, og politiet har grund til at antage, at passet befinder sig dér, hvor de vil foretage et indgreb, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til boliger, lokaliteter og transportmidler, der anvendes af en person, som har fået inddraget sit pas, samt besigtige personens ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande. Der lægges endvidere op til, at politiet vil kunne foretage

tilsvarende indgreb overfor de nærmeste til et barn under 18 år, der har fået inddraget sit pas efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 5 og 6.

Der vil i disse tilfælde være tale om et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, og reglerne om fremgangsmåden ved gennemførelse af tvangsindgreb og forholdet til strafferetsplejen i retssikkerhedsloven finder derfor anvendelse.

Når politiet foretager en husundersøgelse, som anvendes til beboelse, efter den foreslåede bestemmelse, skal reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 2 og 3 således iagttages, jf. lovens § 1, stk. 1, nr. 1. Retssikkerhedslovens kapitel 3 finder ligeledes anvendelse ved tvangsindgreb, som foretages af den offentlige forvaltning uden for strafferetsplejen, og som består i undersøgelse af andre lokaliteter, undersøgelse eller beslaglæggelse af andre genstande, brud på meddelelseshemmeligheden eller eftersyn eller anden undersøgelse af personer, jf. retssikkerhedslovens § 1, stk. 2, nr. 1-4.

Retssikkerhedslovens regler indebærer bl.a., at husundersøgelse kun må anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Retssikkerhedslovens regler medfører ligeledes, at såfremt politiet med rimelig grund mistænker en person for at have begået en strafbar lovovertrædelse, kan tvangsindgreb over for den mistænkte med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, alene gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1.

I forhold til spørgsmålet om forudgående retskendelse kan det fremhæves, at spørgsmålet om krav om forudgående retskendelse ved forvaltningens iværksættelse af tvangsindgreb er blevet grundigt behandlet i Retssikkerhedskommissionens betænkning nr. 1428/2003, som retssikkerhedsloven bygger på.

Det fremgår i den forbindelse af lovforslag nr. 96 af 26. november 2003, at der i lovgivningen i få tilfælde findes krav om, at et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen kun kan ske efter forudgående retskendelse, og at der i en lang række love er hjemmel til, at forvaltningsmyndigheder – typisk uden forudgående retskendelse – kan foretage en række forskellige tvangsindgreb uden for strafferetsplejen.

Det fremgår af pkt. 3.3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at kommissionen ikke har fundet anledning til at foreslå, at der i højere grad indføres krav om forudgående retskendelse ved forvaltningens iværksættelse af tvangsindgreb. Kommissionen henviste bl.a. til, at det er kommissionens opfattelse, at indførelse af et almindeligt krav om forudgående retskendelse ikke vil være nogen reel retssikkerhedsmæssig gevinst og desuden vil kunne have betydelige ressourcemæssige konsekvenser og konsekvenser for myndighedernes mulighed for at gennemføre en effektiv kontrol. Justitsministeriet tilsluttede sig kommissionens synspunkter om spørgsmålet om indførelse af krav om forudgående retskendelse.

Af tilsvarende grunde kan jeg ikke støtte ændringsforslaget.

2. Et ændringsforslag, som anført i spørgsmålet, kan dog udformes på følgende måde:

**”Ændringsforslag
til
Forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v.
og retsplejeloven
(Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige
Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale) (L 219)**

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af (...) tiltrådt af (...):

Til § 1

1) I det under *nr. 3* foreslåede § 2 *d, stk. 1*, udgår »uden retskendelse«.
[Krav om retskendelse ved politiets indgreb efter den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2 d]

2) I det under *nr. 3* foreslåede § 2 *d* indsættes som stk. 3: »*Stk. 3.* Politiets gennemførelse af indgreb efter stk. 1 og 2 sker efter rettens kendelse. I rettens kendelse anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for gennemførelse af indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.«

[Krav om retskendelse ved politiets indgreb efter den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2 d]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget foreslås det, at »uden retskendelse« udgår fra det under lovforslagets § 1, nr. 3, foreslåede § 2 d, stk. 1.

Der lægges således op til, at »uden retskendelse« udgår fra bestemmelsens stk. 1.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget foreslås det, at indsættes et nyt stk. 3 i det under lovforslagets § 1, nr. 3, foreslåede § 2 d.

Der lægges således op til, at der indsættes et nyt stk. 3 i bestemmelsen, som fastsætter, at politiets gennemførelse af indgreb efter stk. 1 og 2 sker efter rettens kendelse. I rettens kendelse anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Det foreslåede stk. 2 angiver de formelle betingelser, som skal være opfyldt, før politiet kan gennemføre et indgreb efter bestemmelserne i stk. 1 og 2. Det foreslås således, at gennemførelse af indgrebet sker efter rettens kendelse. Retten skal i den forbindelse vurdere, om betingelserne anført i stk. 1 og 2 er opfyldt. Det foreslås desuden, at retten i dennes kendelse skal anføre de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for gennemførelse af indgrebet er opfyldt.”